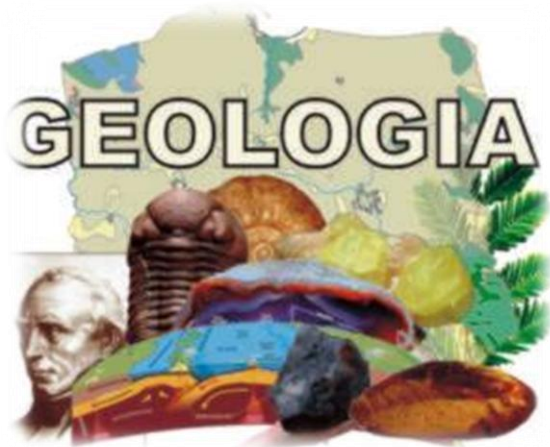

EDUKACJA O BURSZTYNIE W MUZEUM ZIEMI PAN W WARSZAWIE

mgr Katarzyna Szczepaniak
Muzeum Ziemi PAN w Warszawie

Edukacja o bursztynie w Muzeum Ziemi PAN w Warszawie

1. Wystawa stała
2. Wystawy czasowe i pokazy
3. Lekcje muzealne
4. Wykłady dla Uniwersytetu Trzeciego Wieku
5. Orowadzanie po wystawach bursztynu dla pracowników MZ
6. Konkurs z nagrodami dla zwiedzających
7. Spotkania Badaczy Bursztynu
8. Katalogi muzealne, publikacje

[Fot. 1. Jelonek S.]

[Fot. 2. Jelonek S.]

[Fot. 3. Jelonek S.]

[Fot. 4. Jelonek S.]

Koncepcja wystawy:

Barbara Kosmowska
-Ceranowicz

Scenariusz:

Barbara Kosmowska
-Ceranowicz,
Katarzyna
Kwiatkowska, Alicja
Pielińska

Aranżacja:

Michał Kazubski

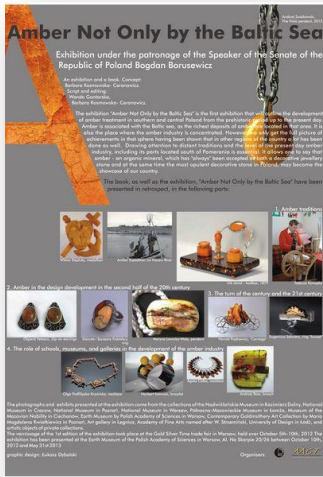
Wystawa czasowa – „Bursztyn i jego Imitacje”

 **BURSZTYN
I JEGO
IMITACJE**

wystawa czasowa
ze zbiorów Polskiej Akademii Nauk
Muzeum Geologii i Mineralogii
październik 2013 - maj 2014

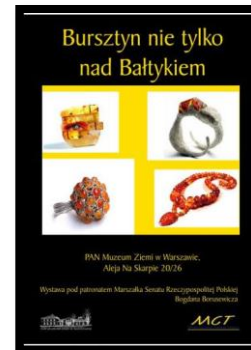
[Projekt Szadkowski A.]

[Fot.1. Kazubski M.]

[Fot.2. Kazubski M.]

Koncepcja i scenariusz wystawy:

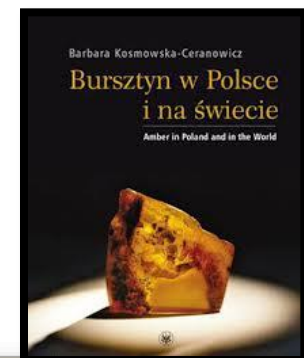
Wanda Gontarska,
Barbara Kosmowska
-Ceranowicz

Kurator:

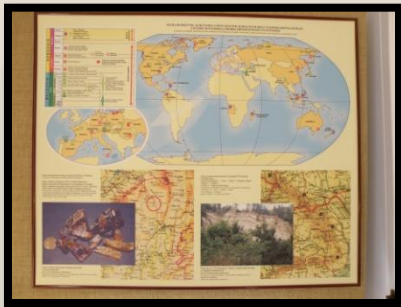
Katarzyna Kwiatkowska

Aranżacja i organizacja II edycji:

Barbara Kosmowska
-Ceranowicz , Katarzyna
Kwiatkowska, Marek
Wierzbicki, Katarzyna
Szczepaniak,
Michał Kazubski

Wystawa czasowa – "Bursztyn nie tylko nad Bałtykiem"

[Fot. 1. Jelonek S.]

[Fot. 2. Jelonek S.]

[Fot. 3. Jelonek S.]

[Fot. 4, Jelonek S.]

[Fot. 5. Jelonek S.]

Koncepcja wystawy:
Barbara Kosmowska
-Ceranowicz

Scenariusz:
Barbara Kosmowska
-Ceranowicz, Janusz
Kupryjanowicz,
Katarzyna
Kwiatkowska,
Krystyna Leciejewicz,
Alicja Pelińska

Aranżacja:
Marek Wierzbicki

Wystawa stała – „Bursztyn – od płynnej żywicy do sztuki zdobniczej”

[Fot.1. Kazubski M.]

[Fot.2. Kazubski M.]

[Fot. 3. Kazubski M.]

Lekcje muzealne

KONSPEKT LEKCJI

Temat lekcji: Życie w bursztynowym lesie /czas trwania /45 min./

Cele lekcji:

- Zapoznanie uczniów z roślinami z minionych epok geologicznych
- Zapoznanie uczniów z fauną żyjącą w paleogeńskim lesie bursztynowym
- Wprowadzenie terminu inkluzja organiczna, nieograniczona oraz syninkluzja
- Zapoznanie uczniów z paleogeografią minionych epok geologicznych - szczególnie paleogenu

Uczeń potrafi:

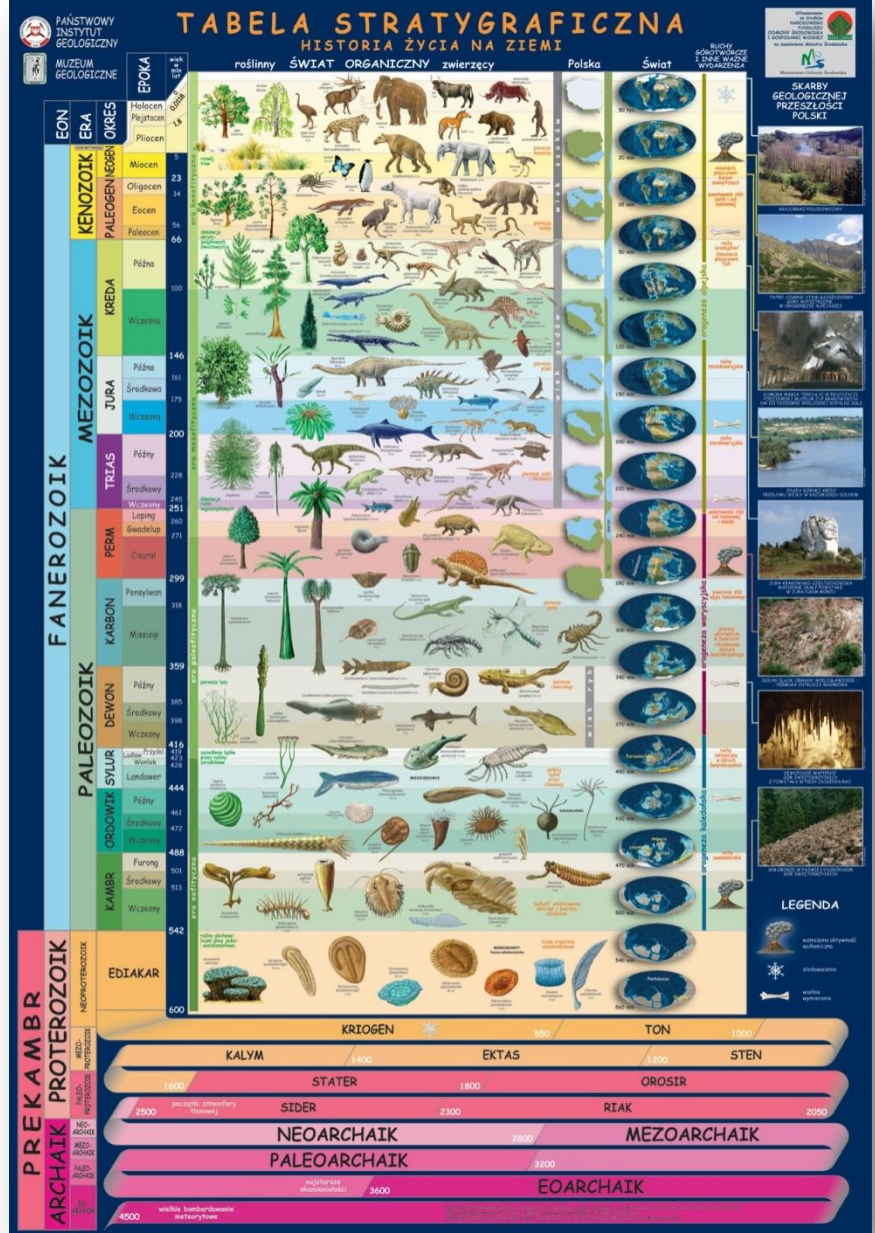
- Wyjaśnić czym jest inkluzja organiczna, rozróżnić rodzaje inkluzji
- Rozpoznawać stawonogi, które odnalazł w bursztynie bałtyckim
- Opisać budowę poznanych stawonogów, opisać różnice w poszczególnych grupach
- Opisać jakie gatunki roślin porastały eoceńskie lasy oraz genezę powstawania żywic kopalnych

Środki dydaktyczne stosowane przez nauczyciela na lekcji:

- okazy bursztynu - odmiany
- inkluzje zwierząt i roślin w bursztynie
- lupy
- tabela stratygraficzna
- plansze dydaktyczne

Metody lekcji:

- pogadanka przy pomocy tablic umieszczonych w sali
- pokaz przy użyciu plansz dydaktycznych
- praca w grupach z okazami bursztynu przy lupach /metoda aktywizująca/
- swobodne wypowiedzi uczniów /dyskusja/

Temat: Życie w bursztynowym lesie

[Fot. 1. Jelonek S.]

[Fot. 2. Jelonek S.]

[Fot. 3. Jelonek S.]

Temat: Życie w bursztynowym lesie

INKLUZJE ROŚLINNE W BURSZTYNIE BAŁTYCKIM

WISZAKI
 Wiskazki to wklęsłe, żółte lub brązowe, w kształcie łopaty, z wyraźnym żyłkowaniem. Wskazki powstają w wyniku zgnięcia i skurczenia się żyłki w burszynie. Wskazki powstają w wyniku zgnięcia i skurczenia się żyłki w burszynie. Wskazki powstają w wyniku zgnięcia i skurczenia się żyłki w burszynie.

PAPROTNIKI
 Paprotniki to wklęsłe, żółte lub brązowe, w kształcie łopaty, z wyraźnym żyłkowaniem. Paprotniki powstają w wyniku zgnięcia i skurczenia się żyłki w burszynie. Paprotniki powstają w wyniku zgnięcia i skurczenia się żyłki w burszynie.

MIKROSKOPIA
 Mikroskopowa obserwacja burszyny. Wskazki powstają w wyniku zgnięcia i skurczenia się żyłki w burszynie. Wskazki powstają w wyniku zgnięcia i skurczenia się żyłki w burszynie.

ROŚLINY NAJWIĘKSZE
 Największe rośliny w burszynie to drzewa i krzewy. Wskazki powstają w wyniku zgnięcia i skurczenia się żyłki w burszynie. Wskazki powstają w wyniku zgnięcia i skurczenia się żyłki w burszynie.

ROŚLINY OKRYTOZIARNE
 Rośliny okrytoziarne to rośliny, które mają osłonki. Wskazki powstają w wyniku zgnięcia i skurczenia się żyłki w burszynie. Wskazki powstają w wyniku zgnięcia i skurczenia się żyłki w burszynie.

ROŚLINY NAKRYTOZIARNE
 Rośliny nakrytoziarne to rośliny, które mają osłonki. Wskazki powstają w wyniku zgnięcia i skurczenia się żyłki w burszynie. Wskazki powstają w wyniku zgnięcia i skurczenia się żyłki w burszynie.

SYNKLIZJE
 Synklizje to wklęsłe, żółte lub brązowe, w kształcie łopaty, z wyraźnym żyłkowaniem. Synklizje powstają w wyniku zgnięcia i skurczenia się żyłki w burszynie. Synklizje powstają w wyniku zgnięcia i skurczenia się żyłki w burszynie.

[Fot. 1. Jelonek S.]

[Fot. 2. Jelonek S.]

[Fig. Pielńska A.]

Temat: Życie w bursztynowym lesie

[Fot. 1,2. Kazubski M.]

[Fot. 3. Kazubski M.]

Warsztaty dla dzieci w Muzeum Ziemi PAN – XV Festiwal Nauki „Bursztynowe skarby”

Zajęcia Uniwersytetu III Wieku

z cyklu „Ciekawe epizody z przeszłości Ziemi”, które odbywają się raz w miesiącu w czasie roku akademickiego.

2011/2012

- „Eoceńskie lasy bursztynodajne”
- „Bursztyn w archeologii”

2012/2013

- „Bursztyn w muzeach Polski”

Spotkania Badaczy Bursztynu

[Fot. 1 Dwornik L.]

BURSZTYNISKONF 35
20

XXVII Spotkanie badaczy bursztynu „Nowości z warsztatów badawczych” 27th Meeting of Amber Researchers “News from the Amber Research Workshops”

Polska Akademia Nauk Muzeum Ziemi w Warszawie serdecznie zaprasza na XXVII Spotkanie badaczy bursztynu „Nowości z warsztatów badawczych” dedykowane Adamowi Chętnikowi (1885-1967).
Spotkanie odbędzie się 24 maja 2013, godzina 10:00 w gmachu Muzeum Ziemi PAN w Warszawie Aleja Na Skarpie 27.

The Polish Academy of Sciences' Museum of the Earth is proud to invite you to the 27th Meeting of Amber Researchers on News from the Amber Research Workshops dedicated to Adam Chętnik (1885-1967).

The meeting will be held on May 24, 2013 at 10:00 a.m. in the building of the PAS Museum of the Earth, Warsaw, Aleja Na Skarpie 27.

POLSKA AKADEMIA NAUK
MUZEUM ZIEMI

W programie:
Część I

- A. Pielichka, K. Szczepaniak – O Adamie Chętniku w świetle materiałów archiwalnych z Muzeum Ziemi PAN
- B. Kosmowska-Ceranowicz – Indonezyjskie żywiczne kopalnie
- K. Kwiatkowska – Bursztyn z dorzecza górnego Wolgi
- K. Szczepaniak – Chironomidae w burszynie bałtyckim

On the agenda:
Part I

- A. Pielichka, K. Szczepaniak – About Adam Chętnik in the light of the PAS Museum of the Earth archive materials
- B. Kosmowska-Ceranowicz – Indonesian fossil resins
- K. Kwiatkowska – Amber from the Upper Volga river basin
- K. Szczepaniak – Chironomidae in Baltic amber

Część II

- Referaty zgłoszone
- Termin ogłoszeń i przesłania jednostronnicowego streszczenia do 3.04.2013

Part II
- Submitted papers

Deadline for submissions and for sending a one-page abstract: April 3, 2013

W przerwie zwiedzanie wystawy „Bursztyn nie tylko nad Bałtykiem”

During the break: a tour of the Amber. Not Only by the Baltic Sea exhibition

Informacje i zgłoszenia uczestnictwa:

Dział Bursztynu, Muzeum Ziemi PAN, Aleja Na Skarpie 27, 00-488 Warszawa
Tel. 22 6297479 w. 113, 112, mzamber@poczta.onet.pl, kkwiatkowska@mz.pan.pl, www.mz.pan.pl

Information and applications:

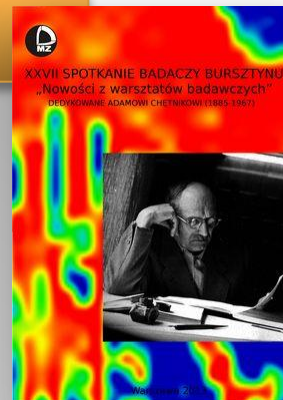
Dział Bursztynu (Amber Department), Muzeum Ziemi PAN, Aleja Na Skarpie 27, 00-488 Warszawa, Poland
Tel. + 48 22 6297479 ext. 113, 112, mzamber@poczta.onet.pl, kkwiatkowska@mz.pan.pl, www.mz.pan.pl

[Fot. 2. Dwornik L.]

Fot. 3. Kazubski M. Doroczne spotkanie badaczy bursztynu, Muzeum Ziemi 2007

nietzila, 23 lutego 2014 09:40

XXVIII Spotkanie badaczy bursztynu

Napisane przez MZ PAN

Skomentuj jako pierwszy!

Oceń ten artykuł (3 głosów)

Fragm. wystawy "Bursztyn i jego imitacje" w MZ PAN

Fot. Michał Kazubski

PAN Muzeum Ziemi w Warszawie serdecznie zaprasza na XXVIII Spotkanie badaczy bursztynu „Nowości z warsztatów badawczych” 29 maja 2014 roku w gmachu Muzeum Ziemi PAN w Warszawie Aleja Na Skarpie 27.

Wstępny program dorocznego spotkania przewiduje zwiedzanie eksponowanej aktualnie wystawy *Bursztyn i jego imitacje* oraz następujące prelekcje:

- A. Pielichka: Bursztyn w muzeach Rosji
- B. Kosmowska-Ceranowicz: Imitacje ze zbiorów Muzeum Ziemi
- K. Szczepaniak: *Bernstein Forschungen* – problemy i autorzy

Katalogi i inne publikacje

AMBRA

Tesoro degli antichi mari

BERNSTEIN

Schatz urzeitlicher Meere

AMBER

Treasure of the Ancient Seas

BURSZTYN

skarb dawnych mórz

BURSZTYNOWY
SKARBIEC

ODKRYWANE
PIEKNO
BURSZTYNU

POLISH ACADEMY OF SCIENCES
MUSEUM OF THE EARTH

AMBER IN POLAND
Guide to the Exhibition

BURSZTYN
NIE TYLKO
NAD BAŁTYKIEM

Katarzyna Karolinska, Michał Kaszała

BURSZTYN

OD PŁYNNEJ ŻYWIWCY DO SZTUKI ZDOBNICZEJ

POLSKA AKADEMIA NAUK • MUZEUM ZIEMI

PRACE
MUZEUM ZIEMI

POLISH ACADEMY OF SCIENCES - MUSEUM OF THE EARTH

AMBER
IN NATURE

GUIDE AND CATALOGUE OF THE EXHIBITION

КЪЛЪТОС

Bursztyn nie tylko nad Bałtykiem

Złotnicze Opowieści

na targach biżuterii i zegarków
Złoto Srebro Czas
2000-2009

Edukacja o bursztynie poza Muzeum Ziemi

- 1. Wystawy objazdowe**
- 2. Wystawy na Targach Złoto Srebro Czas**
- 3. Seminaria na Targach AMBERIF**
- 4. Warsztaty**
- 5. Wykłady dla Uniwersytetu Trzeciego Wieku**
- 6. Festiwale Nauki**
- 7. Pikniki Naukowe**
- 8. Europejskie Święto Bursztynu w Wieluniu**
- 9. Impreza i wystawa towarzysząca Targom AMBERIF w Pierwoszynie**
- 10. Informacje na stronie internetowej**

[Fot.1. Kazubski M.]

Wystawy objazdowe

[Fot.2. Pelińska A.]

[Fot.3. Rajska M.]

[Fotografie: Pielińska A.]

Targi – „Złoto Srebro Czas” – 5–6.10.2013

[Projekt plakatu Kazubski M.]

Zajęcia Uniwersytetu III Wieku

z cyklu „Ciekawe epizody z przeszłości Ziemi” dla słuchaczy Mazowieckiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Mazowieckim Centrum Kultury i Sztuki, ul. Elektoralna 12 w Warszawie

2013/2014

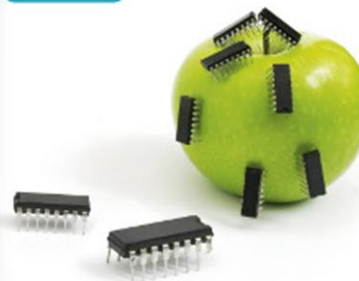
- „Paleogeńskie lasy bursztynowe”
- „Bursztyn w archeologii”

2014/2015

- „Bursztyn w medycynie i kosmetologii”

WIELKI
MIKRO
ŚWIAT

www.pikniknaukowy.pl

14.
**PIKNIK
NAUKOWY**

POLSKIEGO RADIA
I CENTRUM NAUKI KOPERNIK

12 CZERWCA 2010
SOBOTA, GODZ. 11-20

UWAGA! NOWA LOKALIZACJA
PARK MARSZAŁKA RYDZA-ŚMIGŁEGO
PRZY UL. ROZBRAT

[Fot.1. Kazubski M.]

Piknik Polskiego Radia – „Bursztyn bałtycki okno na świat sprzed 40 milionów lat

[Fot. 1. Błażejowski F.]

[Fot. 2. Szczepaniak K.]

[Fot. 3. Błażejowski F.]

[Fot. 4. Szczepaniak K.]

[Fot. 5. Szczepaniak K.]

[Fot. 6. Błażejowski F.]

**Piknik Geologiczny, zorganizowany przez Wydział Geologii UW
– 30.09.2012**

Stoisko Muzeum Ziemi PAN w Warszawie

[z „Jurajski Bursztynowy Szlak”, 2013]

ORGANIZATORZY:

INFORMACJE MEDIANY:

I FESTIWAL GEOLOGICZNY

WIELUŃ 27-28 września 2013 r.

27 WRZEŚNIA 2013 - piątek

PIKNIK GEOLOGICZNY

14:00-18:00 Stoiska placówek naukowych, muzeów, stowarzyszeń, samorządów etc. (plac przy Muzeum Ziemi Wieluńskiej, ul. Narutowicza 13)

14:00 Konferencja naukowa (Muzeum Ziemi Wieluńskiej)

17.30 Otwarcie wystawy geologicznej „Życie w czasie i przestrzeni” (Muzeum Ziemi Wieluńskiej)

18:00 Projekcja filmu „Krajobrazy Jurajskie” (Muzeum Ziemi Wieluńskiej)

28 WRZEŚNIA 2013 - sobota

PIKNIK GEOLOGICZNY

10:00 - 18:00 Stoiska placówek naukowych, muzeów, stowarzyszeń, samorządów etc. w tym gry, zabawy i konkursy geologiczne (plac przy Muzeum Ziemi Wieluńskiej, ul. Narutowicza 13)

MUZEUM ZIEMI WIELUŃSKIEJ:

10:00 - 10:45 Referat popularyzacyjny - prof. dr hab. Andrzej Muszyński, dr Katarzyna Skolasińska - „Największy w Europie Środkowej deszcz meteoroidów żelaznych MORASKO”

11:00 - 12:00 Warsztaty geologiczne - wstęp wolny (wcześniejsze zapisy)

12:00 - 15:00 Wycieczka geologiczna do Kamieniołomu w Lisowicach (wcześniejsze zapisy)

15:00 - 15:45 Referat popularyzacyjny - „Ursus Spelaeus – niedźwiedź jakiego nie znamy”

16:00 - 16:45 Referat popularyzacyjny - „Tajemniczy świat jaskiń”

www.wielun.pl

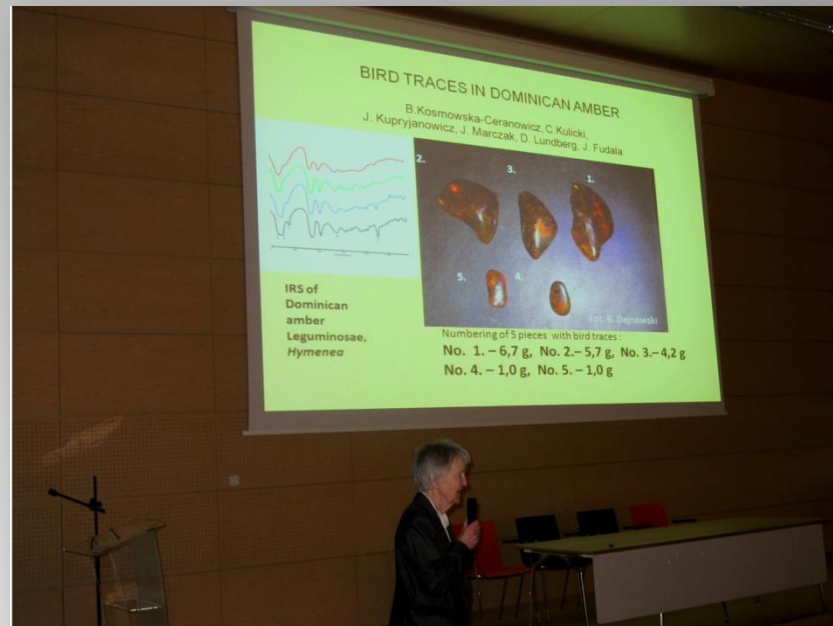

Festiwal Geologiczny – Wieluń 27–28 września 2013

AMBERIF – seminaria

[Fot.2. Dajnowski B.]

[Fot.1. Dajnowski B.]

Prezentacje multimedialne

Planeta JANTAR inspiruje...

[Fot. Gronuś-Dutko B.]

Urząd Gminy Kosakowo
ul. Żeromskiego 69
81-198 KOSAKOWO
Referat ds. Kultury, Sportu,
Turystyki i Rekreacji
REWA, ul. Morska 56
tel.: +48 620 06 95
rkis@kosakowo.pl
www.kosakowo.pl/rkis

Stowarzyszenie
„Bursztynowa Planeta JANTAR”
z siedzibą w GDYNI
tel.: +48 501 239 471
amber@jantar-planet.eu, jantar.art@onet.eu
www.facebook.com/Planeta.JANTAR
www.jantar-planet.eu

Galeria Domowa 1
PIERWOSZYNO, ul. Wiśniowa 21
www.pierwoszyno.pl/domowa.php

Zapraszamy na imprezę i wystawę towarzyszącą Targom Amberif 20. w GDAŃSKU

20 marca 2013 r., godz. 19.00
Gminny Dom Kultury w Pierwoszyńnie
„Bursztynowa Planeta JANTAR w KOSAKOWIE”

w programie:

„Amber Fireshow” – Eryk Popkiewicz
Mariusz Drapikowski – „Bursztynowe Dzieła Sakralne”
„Koncert w Bursztynie” – Iwona Jędruch, scenografia multimedialna Barbara Gronuś-Dutko
prezentacje multimedialne:
Barbara Gronuś-Dutko – „Uroda naturalnego bursztynu”
Alicja Pielnińska – „Bursztyn w Muzeach Polski”
Katarzyna Szczepaniak – „Życie w bursztynowym lesie”
Wernisaż wystawy z cyklu „Planeta JANTAR inspiruje...”

21 marca 2013 r., godz. 16.00
Centrum amberexpo – Gdańsk, hala D-507

Wernisaż wystaw: Barbara Gronuś-Dutko – „Uroda naturalnego bursztynu”
Wystawa zbiorowa z cyklu „Planeta JANTAR inspiruje...”

od 21 marca do 10 maja 2013 r.
wystawy z cyklu „Planeta JANTAR inspiruje...” będą gościć:
w Bibliotece Publicznej im. Augustyna Necla w Kosakowie
www.biblioteka.kosakowo.eu
oraz w Galerii Domowej 1 w Pierwoszyńnie
www.pierwoszyno.pl/domowa.php

Artyści biorący udział w wystawach „Planeta JANTAR inspiruje...”:

1. Elżbieta Falińska-Banaś – Rabka-Zdrój – collage złożony
  2. Paulina Binek – Gdańsk – collage z bursztynem – www.paulinabinek.com
  3. Barbara Gronuś-Dutko – Kraków – bursztyn naturalny: obiekty i fotografia – www.facebook.com/barbara.gronusdutko
  4. Barbara Jarych – Gdynia – tkanina z bursztynem – bachaj@poczta.onet.pl
  5. Sonia Karimi – Holandia – malarstwo
  6. Elżbieta Kowalska-Matuszewska – Gdańsk – grafika artystyczna – www.nazboczni.netgaleria.eu
  7. Małgorzata Rynarzewska – Poznań – malarstwo – www.zynarzewska.com
  8. Anna Stolarska-Przybyśz sygn. „Carpenter” – Warszawa – malarstwo – carpenter.see.me
  9. Dorota Skubisz – Przemysł – batik – abihimis@gmail.com
  10. Gertruda Wilczpolska – Gdynia – malarstwo z bursztynem – gekuwil@wp.pl
  11. Eryk Popkiewicz – Toruń – bursztyn ze srebrem, male formy rzeźbiarskie – www.eryk.amberart.pl
  12. Krzysztof Skain May – Warszawa – malarstwo – www.skain.art.pl
- Gośćcinie: Janusz Kupryjanowicz – Białystok – fotografia inkluzji w bursztynie

Informacje o artystach znajdują się na stronach: www.jantar-planet.eu/galeria.html oraz www.facebook.com/Planeta.JANTAR